

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.404/2023/4.

A felperes:

Felperes1, Cím2

A felperes képviselője:

Dr. Halász Árpád ügyvéd, Cím5

Az alperes:

Alperes1, Cím1

Az alperes képviselője:

Dr. Sebestény Zsuzsanna ügyvéd, Cím4

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 4.P.20.380/2022/16.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperessel szemben a házastársa a Budakörnyéki Járásbíróság (továbbiakban: járásbíróság) előtt 20.048/2019. számon peres eljárást kezdeményezett házasság felbontása és járulékai iránt. A peres eljárás folyamán a járásbíróság a felperes, a házastársa és a kiskorú gyermekeik igazságügyi pszichológiai szakértői vizsgálatát rendelte el. Szakértőként az alperest, mint klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológust rendelte ki. Az alperes 2019. június 16. napján a Cím6 szám alatti rendelőjében elvégezte többek között a felperes igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálatát is. A járásbíróság az alperes aggálytalan igazságügyi szakértői véleményét ítélezése alapjául elfogadta. A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság (továbbiakban: törvényszék) 1.Pf.20.564/2021. számú peres eljárásában a felperes kérte jelen per alperesének, mint szakértőnek a kizárását a perből. A törvényszék a másodfokú eljárás során szakértői vélemény beszerzését rendelte el, más szakértőt rendelt ki a perben, nem az alperest, aki utóbb maga is kérte a kizárását a másodfokú eljárás során. A törvényszék a szülői felügyeleti jog és gyermekelhelyezés körében részben megváltoztató ítéletét az alperesnek a járásbírósági eljárás során benyújtott, aggálytalan szakértői véleményére is alapozta, azt nem zárta ki a bizonyítékok közül.

Az alperes 2012. május 4. napján a tanúsítvány száma1 számú „Tanúsítvány” szerint az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges jogi vizsgát; míg a 2012. május 17. napján kelt tanúsítvány száma2 számú „Tanúsítvány” szerint az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges alapvizsgát letette. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságszolgáltatási Főosztálya 2011. december 9. napján kelt határozat száma1 számú határozatával az alperest nyilvántartási számon az igazságügyi szakértői névjegyzékbe – klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakterületre – felvette.

[2] A felperes a keresetében kérte

- 1. számú kereseti kérelemként annak megállapítását, hogy az alperes mint – a Budakörnyéki Járásbíróságon az ellene a házassága felbontása és járulékai iránt 12.P.20.048/2019. ügyszámon folyamatban volt elsőfokú eljárásban kirendelt – csak gyermek és ifjúsági korosztály pszichológiai vizsgálatára jogosított igazságügyi pszichológus szakértő által rajta, mint felnőtt 2019. június 16. napján az alperes Cím6 szám alatti rendelőjében (gyermek- és ifjúsági szakpszichológiai rendelő), mint telephelyen elvégzett igazságügyi pszichológiai szakértői vizsgálat alkalmával az alperes kompetenciahiánya miatt nem minősült a vonatkozásban adatkezelőnek, ezért a személyes adatait jogellenesen kezelte, mely tény alapján az alperes a személyes adatai védelméhez való joga megsértésével megsértette a személyiségi jogait;
- továbbá 2. számú kereseti kérelemként annak megállapítását, hogy az alperes az általa 2019. június 16. napon a Cím6 szám alatti rendelőjében elvégzett igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálat alkalmával az általa az alperes részére közvetlenül megadott személyes adatai, valamint az azokból az alperes által – az igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálat 2019. június 16. napja és az egyesített igazságügyi pszichiáter szakértői és igazságügyi pszichológus szakértői lelet és vélemény elkészítésének, lezárásának 2019. október 24. napja közötti időben az alperes székhelyén, illetve telephelyén történt adatfeldolgozás által származtatott személyes adatait tartalmazó valamennyi dokumentum másolata kötelező kiadásának – a 2020. május 21. napi kérés és 2020. május 29. napi kérés ellenére történt – 2020. május 26. napi megtagadásával és 2020. június 3. napi megtagadásával a személyes adatai védelméhez való jogának megsértésével megsértette a személyiségi jogait;
- továbbá 3. számú kereseti kérelemként, hogy a bíróság kötelezze alperest a 2019. június 16. napon lefolytatott pszichológus szakértői vizsgálat alapján keletkezett valamennyi személyes adata haladéktalan törlésére;
- valamint 4. számú kereseti kérelemként, hogy a bíróság kötelezze alperest a 2019. június 16. napon lefolytatott pszichológus szakértői vizsgálat alapján keletkezett, a személyes adatait is tartalmazó valamennyi dokumentum másolati példányának, köztük a vizsgálat közben készített tesztekre általa adott válaszok jelölését, kódolását és az összesített mutatók számítását is tartalmazó dokumentum másolati példányának részére történő haladéktalan kiadására;
- valamint perköltségben is marasztalja az alperest.

Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban a bíróság igazságügyi pszichológus szakértőt rendelt ki, hogy külön-külön vizsgálja meg a két peres felet, valamint két kiskorú gyermeküket, hogy a gyermekek feletti felügyeleti jogról és a gyermekelhelyezésről döntenie tudjon. A kirendelt pszichológus szakértő csak gyermek és ifjúsági klinikai és mentálhigiénés szakpszichológus végzettséggel rendelkezik, melyről őt sem a vizsgálat előtt, sem közben, sem közvetlenül utána nem tájékoztatta. Arra csak azután jött rá, miután az alperes a szakvéleményét már beadta a bíróságnak, tehát megtévesztette azzal kapcsolatban, hogy jogszerűen kezelheti a személyes adatait. Az alperes a – bíróságon keresztül – felszólítására nem törölte, bár törölnie kellett volna a személyes adatait, illetve meg kellett volna semmisítenie, és számára visszaadnia a jogellenesen felvett és kezelt adatokat tartalmazó valamennyi dokumentumot, egyúttal jeleznie a bíróságnak, hogy az általa jogellenesen készített és 30. sorszámon a bírósági iratok közé felvett teljes szakvéleményt a bíróság nem veheti figyelembe, a bizonyítékok közül ki kell zárnia. Később többszöri kérése ellenére az alperes megtagadta a pszichológiai szakértői vizsgálatban az általa megadott, valamint az általa megadott adatokból

származtatott személyes adatok, illetve az azokat tartalmazó dokumentumok másolatainak részére történő kiadását. Kiemelte, hogy a GDPR szerinti adatvédelmi fogalomrendszer nem ismeri a szakértői adatot, csak személyes adatot, illetve különleges, pl. egészségügyi adatot. Ennek relevanciáját abban jelölte meg, hogy a szakvélemény és az alapjául szolgáló anyagok tekintetében a szakértő adatkezelőnek minősül és mint ilyen, adatkezelési kérdésekben önálló döntési joggal rendelkezik. Amennyiben az érintett a szakértő által kezelt, zömmel a saját maga által megadott adatok másolatát kéri, a szakértő csak indokolt esetben, a kirendelő hatóság, bíróság utasítására tagadhatja azt meg, ahogyan az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) 42. § (5) bekezdése előírja. A bíróság előtti eljárásban ilyen utasítás a kirendelő bíróság részéről nem volt, ezért az alperes az általa kért személyes adatai másolatának kiadását jogszerűtlenül tagadta meg.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az 1. számú kereseti kérelem körében előadta, hogy a szakértői vizsgálathoz megfelelő kompetenciával rendelkezett. A kompetenciájának hiányára vonatkozó felperesi tényállítás vonatkozásában – annak cáfolatául – előadta, hogy az Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgáltatási Főosztálya a határozat száma számú, 2011. december 9. napján, klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterületre nyilvántartási számon felvette az igazságügyi szakértői névjegyzékbe. Az oklevél száma számú kitüntetéses minősítésű oklevele szerint négy féléves képzésben igazságügyi klinikai szakpszichológus szakképzettséget szerzett; a Budakörnyéki Bíróság a 12.P.20.048/2019. számú eljárásban kirendelte a szakértői vizsgálat elvégzésére. A fentiek alapján megállapítható, hogy a vizsgálatok elvégzéséhez megfelelő kompetenciával és joggal rendelkezik.

A 2. számú kereseti kérelem vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a szakértői vizsgálathoz a fentiek szerint megfelelő kompetenciával rendelkezik. Kizárólag szakértői tevékenységet végzett – a kirendelő hatóság felhívása alapján – és nem folytatott terápiás kezelést vagy egyéb egészségügyi-gyógyító tevékenységet; az iratok kezelése és kiadása vonatkozásában a vonatkozó szakmai szabályoknak megfelelően járt el, a felperes személyiségi jogait nem sértette meg.

A 3. számú kereseti kérelem tekintetében megismételte, hogy a vonatkozó jogi és szakmai előírásoknak megfelelően végzett szakértői vizsgálathoz megfelelő joggal és kompetenciával rendelkezik; a szakértői vizsgálata során és alapján keletkezett adatok törlésére nem kötelezhető.

A 4. számú kereseti kérelem körében arra hivatkozott, hogy a vonatkozó jogi és szakmai előírások szerint kiadható dokumentumokat a felperesnek kiadta, a szakértői vizsgálata során és alapján keletkezett egyéb dokumentumok kiadására pedig nem kötelezhető.

Összefoglalóan arra hivatkozott, hogy a perben a bíróság által kirendelt pszichológus szakértő szakértőnek, és nem az (Eütv.) által definiált betegellátónak minősül, az általa készített feljegyzések, tesztek, abból következően, hogy nem betegellátóként készítette, nem minősülnek egészségügyi dokumentációnak, azok szakértői adatok. A Szaktv. 42. §-a szerint a szakértő a tevékenysége során általa kezelt személyes adatokat – ha törvény másképp nem rendelkezik – a kirendelés befejezését vagy a megbízás teljesítését követően haladéktalanul zárhatja. A Szaktv. 42. § (2) bekezdésében rögzíti, hogy kizárólag kik részére továbbíthatja az adatokat, elsősorban a hatóság/kirendelő, másodsorban adatok kezelésére jogosult szerv vagy személy részére, a vizsgált személy ezek között nincs nevesítve; ugyanakkor a vonatkozó rendelkezés nem teszi lehetővé az adatok – személyes adatok – utólagos törlését. A vizsgálat

során keletkezett adatokat csak a törvény által arra feljogosított személy – így különösen az ügyben kirendelt másik szakértő – ismerheti meg.

[4] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak az állami adó- és vámhatóság 100320000107004409060018 számú illetékbevételei számlájára az esedékesség napjáig 15.000 forint meg nem fizetett kereseti illetékkülönbözetet. Rögzítette, miszerint illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Ítéletének indokolásában hivatkozott a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 3. §-ára, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-ára, a 2:43. § e) pontjára, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 14. és 15. §-ára, továbbá a Szaktv. 3. § (1) bekezdésére, 4. § (1) bekezdésére, 5. §-ára, a 45. § (1) bekezdésére és az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet (Szakértői rendelet) 40. §-ára és 42. § (1) bekezdésére.

Kiemelte, hogy a személyiségi jogi per rendeltetésénél fogva, valamint a Bszi. 3. §-a értelmében nem alkalmas más bírósági eljárás befolyásolására; az ilyen perben eljáró bíróságnak nincs hatásköre más bíróság eljárási cselekményeinek, rendelkezéseinek a módosítására, ezért a folyamatban volt perben beszerzett bizonyíték felülmérlegelését, megsemmisítését jelen perben eljáró bíróság sem rendelheti el. Az alapperben az eljáró bíróságok az alperes szakvéleményét aggálytalannak tartották, ami azt is jelenti, hogy kompetensnek tekintették. Jelen perben a bíróság nem vizsgálhatja, hogy alperes szakértőként jogosult volt-e a felnőtt felperes vizsgálatára.

Megjegyezte, hogy az alperes, mint klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek igazságügyi szakpszichológus az adott szakterületi névjegyzékbe bejegyzett igazságügyi szakértő, aki a járásbíróság kirendelése alapján járt el. A Szakértői rendelet értelmében kizárólag büntetőeljárások során és fiatakorú terheltek esetén tartalmaz a jogszabály olyan rendelkezést, hogy gyermek szakpszichológus végezheti el a vizsgálatot, amiből következik, hogy minden más esetben a gyermek pszichológiai végzettséggel bíró, de klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek igazságügyi szakpszichológusként bejegyzett igazságügyi szakértő vizsgálhat felnőttet is, kompetenciája kiterjed ilyen személy vizsgálatára is. A kifejtettek szerint tehát az alperes jogosult volt a felnőtt felperes igazságügyi szakértői vizsgálatára, kompetencia hiány tehát vonatkozásában nem volt megállapítható, ezért az erre alapított 1. és 3. számú kereseti kérelmet nem találta megalapozottnak, azokat elutasította.

A 2. és 4. számú kereseti kérelmek vonatkozásában a joggyakorlat alapján arra a megállapításra jutott, hogy a szakértő által véleménye elkészítése érdekében előállított adatok nem egészségügyi, hanem szakértői adatok, amelyeket a szakértőkre vonatkozó szabályok szerint köteles kezelni az alperes.

Ezt követően azt vizsgálta, hogy az alperes által a felperes vizsgálata során és alapján keletkezett, a felperes személyes adatait is tartalmazó valamennyi dokumentum másolatának kiadására – beleértve a vizsgálatok alkalmával készített tesztek alatt a felperes által adott válaszok jelölését és kódolását, valamint az összesített mutatók számítását – köteles-e, ezen dokumentumok másolatai kiadásának megtagadásával megsértette-e a felperes személyiségi jogát.

A bírósági joggyakorlatra utalással kiemelte, hogy a szakértői vélemény elkészítéséhez a szakértő által készített feljegyzések nem minősülnek a fél személyes adatainak, azok a szakértő szakvéleményt előkészítő, azt megalapozó munkaanyagának tekinthetők. A szakértő rendelkezésére álló, a fél személyes adatainak minősülő, a félre jellemző ismereteket, valamint az azokból levonható következtetést a szakértői vélemény tartalmazza, amelynek hiányossága, illetve megalapozatlansága esetén a fél a kirendelő hatóságtól kérheti annak kiegészítését, vagy más szakvélemény beszerzését. Az Info tv. 15. §-ából az viszont nem következik, hogy a szakértői véleményt előkészítő feljegyzések, az elvégzett tesztvizsgálatok kiértékelése, az ott lévő esetleges szakértői megjegyzések tekintetében a felperest a tájékoztatás joga megilletné. A szakértői vélemény elkészítéséhez a szakértő által készített feljegyzések ugyanis nem minősülnek a felperes személyes adatainak, azok a szakértő szakvéleményt előkészítő, azt megalapozó munkaanyagának tekinthetők. Az alperes rendelkezésére álló, a felperes személyes adatainak minősülő, a felperesre jellemző ismereteket, valamint az azokból levonható következtetést a szakértői vélemény tartalmazza, amelynek hiányossága, illetve megalapozatlansága esetén kérhette a kirendelő hatóságtól annak kiegészítését vagy más szakvélemény beszerzését. A felperesnek az Info tv. alapján olyan joga, hogy az alperessel szemben adatkiadási igényt érvényesítsen. A Kúria következetes gyakorlata szerint ugyanis az Info tv. 15. §-a szerinti tájékoztatáshoz fűződő jog nem jelent iratkiadáshoz való jogot is. Az Info tv. az iratok kiadásának igénylésére való jogosultságot kizárólag a közérdekű adatokkal összefüggő követelés érvényesítése esetén biztosítja.

Összefoglalóan megállapította, hogy általa hivatkozott döntés alapján a felperes által igényelt dokumentumok egyrészt nem minősülnek a felperes személyes adatainak, azok a szakvéleményt előkészítő munkaanyagának tekinthetők, illetve az alperes rendelkezésére álló, a felperes személyes adatainak minősülő, a rá jellemző ismereteket, valamint az azokból levonható következtetést az alperesi szakvélemény tartalmazta, tartalmaznia kellett, hiszen ennek hiányában azt az eljáró bíróság és a törvényszék sem fogadhatta volna el ítélezése alapjául. Ha a felperes álláspontja szerint pedig ezeket az adatokat a szakvélemény nem tartalmazta, úgy abban az esetben is azt csak a házasság felbontása és járulécai iránti első- és másodfokú eljárásban kifogásolhatta, mivel jelen per kereteit a szakvélemény alaki és tartalmi vizsgálata meghaladja. A fentiekben túlmenően a szakértő által létrehozott adatokat a szakértőnek az igazságügyi szakértői tevékenység, azaz a szakértői törvényben írt szabályok szerint kell kezelnie. A felperes tehát az alperes származtatott személyes adatairól az általa készített szakvéleményben számot adott, azok a felperes rendelkezésére állnak annyiban, amennyiben ezen adatok részére megismerhetők voltak. Az alperes a felperes kérésére azokat a személyes adatokat, amelyek álláspontja szerint a hatályos rendelkezések értelmében részére kiadhatóak voltak – a felperes által sem vitatottan – megküldte, míg a felperes által igényelt egyéb adatok kiadására az alperes a fentebb kifejtett ténybeli és jogi indokolás alapján nem köteles. Mindezek alapján a 2. és 4. számú kereseti kérelmet is, mint megalapozatlant, elutasította.

A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresete szerinti ítélet meghozatalát kérte. Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a személyiségi jogi per rendeltetésénél fogva nem alkalmas más bírósági eljárás befolyásolására. Nem is ezt kérte a perben, a jelen per tárgya eltérő, a jelen perben a felülbírálat lehetőségének megvalósítása nem bír relevanciával, ugyanis a házasság felbontása iránti per tárgya más volt. A perben nem az

alperes szakértői kompetenciájának hiányát kifogásolja, hanem az alperes egészségügyi szakdolgozói kompetenciájának a tényleges hiánya miatt kéri megállapítani az általa jogellenesnek vélt adatkezelést és személyiségi jogsértést. A szakértőkre vonatkozó egészségügyi jogszabályok elsődlegesek, a szakértői jogszabályok csak másodlagosak lehetnek, tehát ha az alperes működési engedélye és végzettsége alapján nem vizsgálhat felnőtteket, csak gyermeket, akkor szakértőként sem vizsgálhatta őt. A belátási képesség vizsgálatához a terhelt klinikai és mentálhigiéniai felnőtt és gyermek szakpszichológiai vizsgálatát is el kell végezni, melyet csak olyan szakértő végezhet, aki klinikai és mentálhigiéniai gyermek-szakpszichológusi, vagy ezzel egyenértékű szakvizsgával rendelkezik. Ebből még a logika szabályai alapján sem következik, hogy egy polgári ügyben bármilyen szakirányos végezhet bárkin vizsgálatot.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott joggyakorlat körében megjegyezte, hogy az a GDPR hatálybalépése óta nem alkalmazható, az eltérő jogszabályi környezet alapján.

Az alperes nem a bíróság által perben kirendelt egészségügyi szakértőnek minősül, hanem betegellátónak. A GDPR 4. cikke alapján a szakértői vélemény elkészítéséhez a szakértő által készített feljegyzések, a fél személyes adatainak minősülnek.

Habár az elsőfokú bíróság azt rögzítette, hogy jelen perben az általa alaptörvényellenesnek tartott, az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 2. melléklet 21. pontja alkalmazásának szükségessége nem merült fel, az téves, mert az alapperben éppen ezen jogszabályhely alapján került kirendelésre az alperes. Az alapperben eljáró bíróság éppen ezen jogszabály alapján rendelte ki az alperest tévesen.

[6] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése is helytálló volt. Az alapeljárásban az elsőfokú bíróság igazságügyi szakértőként rendelte ki, a hatályos jogszabályokra tekintettel kompetencia hiányára nem lehet hivatkozni az esetében. Kizárólag szakértői feladatot kellett ellátnia, a szakértői vizsgálat során nem az Eütv. hatálya, hanem a Szaktv. hatálya alá tartozott.

[7] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[8] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[9] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére, vagy a 381. §-ában szabályozott, annak mérlegelhető hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező felperes sem hivatkozott. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az alábbiak szerint helybenhagyta.

[10] Az elsőfokú bíróság helytállóan csoportosította – 1., 3. és 2., 4. – a felperes kereseti kérelmeit a vizsgálat során. Az előbbi kereseti kérelmek, azok tartalma és az igényelt jogvédelem alapján ténylegesen arra irányultak, hogy a Budakörnyéki Járásbíróságon folyamatban volt perben az alperes szakértőként eljárhatott-e, a szakértőként való kirendelése megfelelt-e a jogszabályoknak. A felperes ezen kereseti kérelmei alapján ténylegesen azt kérte, hogy a jelen személyiségi jogi perben eljáró bíróság egy másik polgári perben eljáró bíróság eljárási cselekményeit, az alperes szakértőként való kirendelését vizsgálja felül jogi szempontból, majd kötelezze az alperest az elkészült szakértői véleményének alapját képező adatainak törlésére.

[11] Érdemben helytállóan foglalt állást e körben az elsőfokú bíróság, úgy hogy jelen polgári perben egy másik polgári per cselekményei jogszerűségének felülvizsgálata nem kérhető, a felperes az alapperben kifogásolhatja azon bíróság eljárási cselekményeit, a személyiségi jogi per nem szolgálhat a másik per felülbírálati fórumaként.

[12] Az Európai Parlament és Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679. rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK. irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: GDPR) a rendelkezései közvetlenül alkalmazandók, ezért ezen jogszabály rendelkezéseit is alkalmazni kellett a jogvita elbírálása során.

[13] A 4. számú kereseti kérelem alapján a felperes az Info tv. II/A. fejezetében, 14. §-ában meghatározott, öt, mint érintettet megillető jogosultságok közül, a GDPR 15. cikke és az Info tv. 14. § b) pontja szerinti hozzáféréshez való jogát kívánta gyakorolni, míg a 2. számú kereseti kérelemben ezen jogának korábbi megsértése okán, a személyiségi joga megsértése megtörténtének megállapítását kérte.

[14] A GDPR 15. cikke és az Info tv. 17. § (1) bekezdése alapján a hozzáféréshez való jog érvényesülése érdekében az érintettet kérelmére az adatkezelő tájékoztatja arról, hogy személyes adatait maga az adatkezelő, illetve a megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó kezeli-e. Az Info tv. 17. § (2) bekezdése értelmében, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő vagy a megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó kezeli, az adatkezelő az (1) bekezdésben meghatározottakon túl az érintett rendelkezésére bocsátja az érintett általa és a megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó által kezelt személyes adatait.

[15] Az Info tv. 17. § (2) bekezdésénél meg egyértelműbben fogalmaz a GDPR 15. § (3) bekezdése, amely értelmében az érintett hozzáféréshez való jogának gyakorlása keretében az adatkezelő az adatkezelés tárgyát képező személyes adatok másolatát az érintett rendelkezésére bocsátja.

[16] A fenti jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy személyes adatok vonatkozásában a hozzáféréshez való jog magába foglalja azoknak a rendelkezésre bocsátását is, így nem volt helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a jelenleg hatályos Info tv. szerint az iratkiadáshoz való jog ne illethné meg az érintettet. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a GDPR alkalmazása óta az érintetti jogok tágabb kört ölelnek fel, mint a korábbi időszakban, ezért az arra vonatkozó korábbi joggyakorlat sem helytálló a jelenlegi jogszabályi környezetben.

[17] A perben mindezek alapján azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által megjelölt adatok vonatkozásában, a hozzáféréshez való jog keretében a felperes követelhet-e az általa megjelölt adatok rendelkezésre bocsátását az alperes részéről.

[18] A hozzáféréshez való jog biztosítása vonatkozásában elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy az alperes által lefolytatott szakértői vizsgálat alapján keletkezett adatok közül, amelyekhez a felperes hozzáférést igényelt, így a felperes által a tesztekre adott válaszok jelölése, kódolása és összesített mutatók számításai, a felperes személyes adatának minősülnek-e.

[19] Az Info tv. 3. § 1. pontjában foglalt fogalom meghatározás szerint érintett: bármely információ alapján azonosított vagy azonosítható természetes személy. Az 1a. pont szerint azonosítható természetes személy: az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, azonosító szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy fizikai, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható. A 2. pont értelmében személyes adat: az érintetthez vonatkozó bármely információ. Az Info tv. 3. § 1., 1a. és 2. pontjai a GDPR 4. cikk 1. pontjával hasonló módon határozzák meg az érintett és a személyes adat fogalmát.

[20] A fenti definíciókból kiindulva az alperes kérdéseire, tesztjeire adott felperesi válaszok, a tesztekre általa adott válaszok jelölése, kódolása, az összesített mutatók számításai a felperessel is kapcsolatba hozható adatnak minősülnek, ugyanis azok alapján a felperes válaszaihoz, személyiségéhez kapcsolódó következtetések vonhatók le, illetve a felperessel kapcsolatba hozható egyéb adatok is megismerhetővé válnak.

[21] Az Európai Unió Bíróságának 2017. december 20-ai C-434/16. számú Nowak ítélete szerint olyan információ minősül személyes adatnak, amely az adott személyre vonatkozik. Ez „utóbbi feltétel akkor teljesül, ha az információ tartalmánál, céljánál, vagy hatásánál fogva egy meghatározott személyhez kapcsolódik.” (C-434/16. ítélet 35. pont) Az Európai Unió Bírósága a határozatában a vizsgáló válaszaihoz írott vizsgálói megjegyzéseket a vizsgáló személyes adatainak is minősítette, mivel azok mind a tartalmuknál, mind céljuknál, mind

hatásuknál fogva a vizsgálóhoz kapcsolódnak. Ezen minőségét az adatoknak „nem kérdőjelezi meg azon tény, hogy a megjegyzések egyúttal a vizsgáztatóra vonatkozó információnak is tekinthetők.” (C-434/16. ítélet 44. pont)

[22] Azon tény tehát, hogy alperes kérdéseire adott felperesi válaszok jelölése, kódolása, értékelése az alperes, tehát más személy személyes adatának is minősülnek, nem zárja ki azt, hogy egyidejűleg azok a felperes személyes adatának, ún. osztott személyes adatnak minősüljenek.

[23] A másodfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperest ezen személyes adatai vonatkozásában a hozzáféréshez való jog azon részjogosítványa is megilleti-e, hogy az alperes a kezelt, valamennyi, így fentiek szerint osztott személyes adatait is rendelkezésére bocsássa.

[24] A másodfokú bíróság rámutat, hogy az alperes csatolta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság NAIH-2658-19/2021. számú tájékoztatását, az abban foglalt jogi álláspontot a Fővárosi Ítéltábla osztja, azt részben az alábbiak szerint jelen ítéletben felhasználja.

[25] A GDPR (63) preambulum bekezdése alapján az érintett hozzáférési joga gyakorlásának célja az, hogy az adatkezelés jogszerűségét megállapítsa és ellenőrizze.

[26] A felperes az alperesi adatkezelés céljával, jogalapjával tisztában volt, hiszen az alperest az alapperben eljáró bíróság rendelte ki szakértőként. Az általa megadott adatok és az elkészült szakvélemény tartalma tekintetében pedig nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy azokat nem ismerné, hiszen a szakvéleményt megismerte.

[27] Az úgynevezett osztott adatokhoz való hozzáférés biztosítása esetén az alperes többletinformációt az alperesi adatkezelés jogszerűségéről nem szerezne, az a GDPR (63) preambulum bekezdése szerinti célt nem szolgálná.

[28] Ezen osztott adatok tekintetében a felperes a hozzáférési jog gyakorlását követően, GDPR 16. cikke valamint az Info tv. 14. § c) pontja alapján őt egyébként megillető helyesbítéshez való jogot sem tudná gyakorolni, ugyanis ezen osztott adatok a szakértő tevékenységére is vonatkoznak, amely magában foglalja értelemszerűen az alperes szubjektív értékelését is, amelynek adatvédelmi okból való helyesbítése ellentétes lenne az adatkezelés eredeti céljával, szakértőként történő kirendelés teljesítésével, a perben jelentős tény megállapításával, megítélésével. A Szaktv. 3. § (1) bekezdése értelmében a szakértő nem utasítható, ezért ezen osztott adatok helyesbítésére, ténylegesen azok megváltoztatására nem

is kötelezhető. Mindezek alapján a hozzáféréshez való jog ezen osztott adatok vonatkozásában ténylegesen kiüresedik.

[29] Ezt meghaladóan, amennyiben ezen osztott adatok vonatkozásában az érintettet a hozzáféréshez való jog valamennyi részjogosítványa megilletné, az az igazságszolgáltatás tisztaságát veszélyeztetné, mivel az érintett a teljes szakértői anyag ismeretében akár az adott eljárásban, akár más eljárásban egy későbbi szakértői vizsgálat eredményét befolyásolni tudná a megszerzett információk értékelésével, a válaszai, a magatartásai változtatásával. Megjegyzendő, hogy a GDPR 15. cikk (4) bekezdése korlátot állít fel az érintetti hozzáférési jog gyakorlására vonatkozóan, amikor kimondja, hogy a (3) bekezdésben említett, másolat igénylésére vonatkozó jog nem érintheti hátrányosan mások jogait és szabadságát. Az Info tv. 17. § (3) bekezdése szerint szintén van arra lehetőség, hogy az adatkezelő a hozzáféréshez való jog érvényesítését korlátozza vagy megtagadja, az ott meghatározott feltételek esetén.

Ezen korlátozás indokolt, amikor a hozzáféréshez való jog gyakorlása a fentiek alapján veszélyezteti a bírósági eljárások és a szakvélemények tisztaságát, ugyanis az alapján megismert osztott adatok felhasználásával lehetséges egy későbbi szakvélemény – az érintett számára – kedvező befolyásolása.

[30] Egyetért a Fővárosi Ítéltábla a NAIH azon összegzésével, miszerint a „GDPR elveivel, eszmerendszerével és hatályos hazai jogszabályokkal nem összeegyeztethető, hogy az érintett bizonyos adatokat nem az adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése céljából ismerjen meg, és az akár a jogszabályi előírásokat kikerülve szolgáljon a szakértői munka ellenőrzésére, akár későbbi szakvélemény eredményének befolyásolására lehessen használni.” [NAIH-2658-19/2021. számú tájékoztatása]

[31] Mindezek alapján az alperes nem sértette meg a GDPR és Info tv. rendelkezéseit, amikor a felperes által megjelölt valamennyi adatot nem bocsátotta a rendelkezésére, ezért az elsőfokú bíróság e körben is helytállóan utasította el a felperes keresetét, és a körben is, hogy nem kötelezte az alperest az adatok kiadására.

[32] A másodfokú bíróság a 2. számú kereseti kérelem vonatkozásában megjegyzi, hogy a Ptk. általános jelleggel védi a személyiségi jogokat, az ember magánszféráját. Az Info tv. szerinti érintetti jogok esetleges megsértése azonban nem eredményezi automatikusan azt, hogy a jogsérelem egyben olyan mértékű tiltott beavatkozás az érintett magánszférájába is, amely személyiségi jogi sérelmet is eredményezne. Kétségtelen, hogy mind Info tv., mind a Ptk. oltalmazza a személyiséget a személyes adatok védelme útján, azonban azt más dogmatikával, más eredménnyel teszi, a védelmi körök terjedelme is különböző. A polgári jogi értelemben vett adatvédelem hagyományos személyiségi jogként, azaz védelmi jogként fogja fel az adatvédelmet, a Ptk. a személyes adatokat a jogosulatlan megismerés ellen védi. Az Info tv. 23. § (2) bekezdése szerint, ha az adatkezelő, illetve az általa megbízott vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó a személyes adatok kezelésére vonatkozó, jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott előírásokat megsérti és ezzel más személyiségi jogát megsérti, az, akinek személyiségi joga sérelmet szenvedett, az adatkezelőtől, illetve az általa megbízott vagy rendelkezése alapján eljáró

adattfeldolgozótól sérelemdíjat követelhet. Az idézett jogszabályhely nyelvtani értelmezése alapján is az állapítható meg, hogy önmagában az Info tv. rendelkezéseinek esetleges megsértése sem eredményezi feltétlenül a személyiségi jogi sérelmet is.

[33] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint jelen perben nem kellett alkalmazni az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 2. melléklet 21. pontját, ezért az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló, elsőfokú eljárás során előterjesztett felperesi kérelem elutasításának volt helye a Pp. 131. § (2) bekezdésben foglalt feltétel hiánya okán.

[34] A másodfokú bíróság döntése alapján az alperes teljes mértékben pernyertes a fellebbezési eljárásban, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a perköltségét a felperesnek kell megtérítenie. A másodfokú perköltség összegét a Fővárosi Ítéltábla az alperes felszámítása, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a és a csatolt megbízási szerződése alapján határozta meg.

[35] A felperes kereseti kérelmei folytán a per tárgya nem csupán személyes adatok védelme volt, hanem személyiségi jogi jogsértés megtörténtének megállapítását kérte, ezért az eljárás nem illetékmentes. Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles viselni a Pp. 102. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja és a 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illetéket.

[36] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja a felperest, hogy az illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja]

Budapest, 2023. október 10.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

